

Ert datum   Er referens
2015-09-24   2.8 – 19505/2015

Datum   Vår referens
2015-10-08   Rikard Johansson

Inspektionen för vård och omsorg
foreskrifter@ivo.se

Remissvar: Förslag till föreskrifter om anmälan av allvarliga vårdskador (lex Maria) Dnr: 2.8- 19505/2015

Vårdföretagarna har givits möjlighet att yttra sig över förslag till föreskrifter om anmälan av allvarliga vårdskador (lex Maria) Dnr: 2.8- 19505/2015.

Vårdföretagarna är en bransch- och arbetsgivarorganisation för privata vård- och omsorgsgivare, vill härmed ge sina synpunkter på förslaget.

Allmänt om förankring

Det är inledningsvis olyckligt att svarstiden angående denna viktiga remiss är så kort.

Socialstyrelsen informerade den 9 juni 2015 om att de nya föreskrifterna om utredning av vårdskador (SOSFS 2015:12) ska ersätta Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2005:28) om anmälningsskyldighet enligt lex Maria. Det kom då ingen information om att IVO skulle komma med "egna" föreskrifter. Det hade varit önskvärt om myndigheterna hade kunnat samordna informationen i denna fråga.

Anmälningsansvarig

En vägledning skulle också kunna förtydliga vem som bör vara anmälningsansvarig. Av SOSFS 2015:12 om utredning av vårdskador framgår att den anmälningsansvarige bör delta i vårdgivarens systematiska patientsäkerhetsarbete samt ha en sådan position i organisationen att han eller hon kan göra jämförelser mellan rapporterade händelser. I SOSFS 2005:28 anges idag att den anmälningsansvarige inte bör svara för anmälan i vilken direkt underställd personal är inblandad. Det anges också att vårdgivaren bör se till att tid och resurser avsätts för arbetet med anmälningar enligt lex Maria. Vårdföretagarna anser att dessa rekommendationer bör finnas med i en vägledning till föreskrifterna.

Ert datum   Er referens
2015-09-24   2.8 – 19505/2015

Datum   Vår referens
2015-10-08   Rikard Johansson

Säker vård och systematiskt arbete

Vårdföretagarna är kritiskt till att en utredning om vårdskador ska innehålla denna uppgift och anser inte att den ska behöva utgöra en del av en s.k. lex Maria-anmälan. Både utredningar om vårdskador och lex Maria-anmälningar ska vara fokuserade på händelsen som sådan och vad man kan göra för att händelsen inte ska inträffa igen. Man ska ställa sig frågan varför händelsen inträffade och inte vem som var ansvarig. Att ställa krav på att vårdgivarna ska bedöma om personalen utfört sitt arbete i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet och enligt gällande rutiner kan tolkas som en återgång till individsyn och syndabockstänkande. Detta är inte önskvärt och har inte heller stöd i patientsäkerhetslagen eller dess förarbeten.

Vårdföretagarnas medlemmar värnar om och starkt arbetar för en säker vård där rapporteringsskyldigheten och professionella utredningar av risk för vårdskada ligger till grund för detta arbete. Och grunden är ett preventivt arbete med riskbedömningar och god dokumentation.

Vårdens och omsorgens olika utförare

Vårdföretagarna har länge drivit frågan om oberoende och öppen granskning av sjukvårdens och omsorgens kvalitet och resultat oavsett utförare.

Vårdföretagarna vill understryka vikten av att kvalitet mäts och följs upp så att de omfattar alla utförare på lika villkor, oavsett om de är offentliga eller privata och oavsett ägarskap och storlek eller medlemskap i bransch- eller arbetsgivarorganisation.

Företagens förutsättningar

Förslaget har även betraktat företagens villkor i konsekvensutredningen vilket är glädjande.

Ert datum   Er referens
2015-09-24   2.8 – 19505/2015

Datum   Vår referens
2015-10-08   Rikard Johansson

Handläggningstider och när anmälan ska göras

Föreskrifterna ska även bidra till att göra handläggningen av lex Maria-ärenden rättssäker och effektiv. Här är det viktigt att IVOs olika regioner kvalitetssäkrar sina processer.

Idag är det ett krav att anmälan ska göras inom två månader från det att händelsen inträffade. Det bör vara ett krav även i fortsättning och bör förtydligas.

Återkoppling och lärande

Återkopplingen från IVO kan utvecklas och förbättras i ett nationellt perspektiv. För att det ska bli ett ökat lärande behöver myndigheten se över sina processer.

Rikard Johansson,
Kvalitet- och etikrådgivare,
Vårdföretagarna